

A Tényfeltáró Bizottság működésének rendje¹

1. A Tényfeltáró Bizottságot (a továbbiakban: bizottság) a Magyarországi Evangélikus Egyház (a továbbiakban: egyház) országos közgyűlése 2005. május 20-i ülésén hozta létre. Működését – az országos elnökségen keresztül – a zsinat felügyeli.

A bizottság munkamódszere

2. A kutatás tárgya: az egyház helyzete, szerepe, lehetőségei és korlátai az adott korszakban; a témához szükséges egyháztörténeti, politikatörténeti, jogtörténeti, teológiai, és az állambiztonsági szervek szervezettörténeti háttere; az egyház egyes szervei, intézményei, illetve az egyházi személyek viszonya az állambiztonsági szervekhez.

3. A bizottság vizsgálja és feltárja a kommunista diktatúra erőszak szervezeteinek, elsősorban az állambiztonsági (államvédelmi) szolgálatoknak az egyház lelkészi és világi tagjaival tartott kapcsolatát az 1945-1990 közötti időszakban. A bizottság vizsgálja az egyes személyek ún. hálózati kapcsolatát, felkutatja a hozzáférhető dokumentumokat, feltárja az abban szereplő adatokat, elemzi a hálózati tevékenység jellegét. Az egyes személyekkel kapcsolatban a szaklevéltártól ügynökazonosítást kér.

4. A tagok egyenrangúak; a bizottság képviselőjére esetenként jelölnek ki egy tagot. A bizottság a munka megosztását belső munkatervben rögzíti.

5. A bizottság tagjai konzultációs kapcsolatokat tartanak fenn más egyházak kutatóival.

6. A bizottság szakmai munkacsoportként működik jogász, lelkész, levéltáros, történész részvételével. A bizottság a kutatás hatékonysága érdekében – az országos elnökség egyetértésével kiválasztott – titoktartást vállaló külső munkatársat is felkérhet egy-egy részfeladat (pl. interjúzás) elvégzésére, aki a végzett munkáról bizottságnak beszámol.

7. A bizottság a feltárást elsősorban a történettudomány módszereivel végzi. A levéltári források felkutatását igyekszik a legszélesebb körben végezni, a hozzáférhető dokumentumokat teljes egészében megismerni.

8. A bizottság a kutatás eredményéről tájékoztatja az érintett személyt (elhunyt esetén legközelebbi hozzátartozóját). A lelkipásztori beszélgetést a bizottság lelkész tagja végzi.

8/A. A tájékoztatás bizalmas, személyiségi jogot érintő jellegét az országos elnökség tartozik értékelni, ez a jog a bizottságot nem illeti meg. Ezért pl. a hálózati azonosítási lista nyilvánosságra hozatala ügyében a bizottság döntési joggal nem rendelkezik, erről az országos elnökség dönthet.

8/B. A zsinati tagok a bizottság jelentéseibe, nem nyilvános irataiba betekinhetnek, az adatokról azonban feljegyzés, fényképfelvétel, másolat nem készíthető. A betekintés alkalmával az országos elnökség és a bizottság egy-egy tagja van jelen, a betekintőnek írásban titoktartást kell vállalnia.

9. A bizottság a kutatási eredményeket tudományos publikációkban hozza nyilvánosságra.

A bizottság kapcsolata az egyház testületeivel

10. A bizottság – igény szerint – az országos elnökséget tájékoztatja a munka menetéről.

11. A bizottság évente összefoglaló jelentést készít. Ebben ismerteti a feldolgozott dokumentumanyagot, az előző jelentés óta azonosított ügynököket és működésük leglényegesebb paramétereit; kitér a bizottság publikációira, s tagjainak a témával kapcsolatos rendezvényeken (előadások, konferenciák) való részvételére.

12. Az országos elnökségen keresztül évente jelentést ad az országos presbitériumnak, mely azt a zsinat elé terjeszti.

A bizottság működésének kiadásai

13. A bizottság működésével összefüggő személyi és dologi kiadásokat (kutatók és külső munkatárs díjazása; fénymásolás, kiadványok beszerzése, irodatechnikai eszközök, útiköltség-térítés, publikációk kiadásai stb.) az egyház önálló költségvetési címen fedezi.

Budapest, 2019. május 31.

¹Módosította a 7/2019. (V. 31.) zsinati határozat. Hatályos: 2019. május 31-től.